

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Š. V.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. K. advokátom so sídlom v B., proti odporkyni **D. V.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. D. F., advokátkou so sídlom v B., **o zrušenie práva spoločného nájmu bytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22 C 69/2005, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2011 sp. zn. 2 Co 44/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 30. decembra 2009 č.k. 22 C 69/2005-196 zrušil právo spoločného nájmu účastníkov konania k 3-izbovému bytu č. 9 nachádzajúcemu sa v B. (ďalej len „byt“) a za ďalšiu nájomníčku bytu určil odporkyňu; rozhodol tiež o povinnosti navrhovateľa vypratať predmetný byt do 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu odporkyňou. Napokon rozhodol o trovách konania. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že účastníkom konania vzniklo za trvania ich manželstva bytu právo spoločného nájmu bytu, ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené a účastníci sa o ďalšom nájme bytu nedohodli. Vzhľadom na to sú dané zákonné predpoklady pre zrušenie tohto práva súdom (§ 705 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka). Pri rozhodovaní o tom, koho určí za nájomcu bytu, vzal súd prvého stupňa na zreteľ, že maloletá dcéra účastníkov konania D. V. bola zverená po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti odporkyne. Údajné nedoplatky na nájomnom, ktoré tvrdil navrhovateľ, neboli v konaní preukázané. Navrhovateľ býva v byte príležitostne a vtedy prespáva v izbe staršej dcéry P. V.. V byte je na trvalý pobyt prihlásená aj jeho dcéra S. V. (jej matkou je navrhovateľova družka J. Č.), ktorá ale fakticky žije s matkou v B.; túto

skutočnosť súd prvého stupňa pri rozhodovaní nepovažoval za právne významnú a prihlásenie trvalého pobytu S. V. v byte označil za čisto účelové. Odporkyňa je síce v podiele 1/4 spoluvlastníčkou domu v katastrálnom území Studienka, tento dom ale nie je vhodný na trvalé bývanie odporkyne a jej maloletej dcéry. Výrok o povinnosti vypratať byt odôvodnil súd prvého stupňa poukázaním na § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. marca 2011 sp. zn. 2 Co 44/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.) a odporkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci (§ 120 O.s.p.), vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie primerane odôvodnil (§ 157 O.s.p.). Odvolacie námietky navrhovateľa neboli dôvodné a týkali sa výlučne skutočností, ktoré posúdil už súd prvého stupňa. K jeho argumentácii, že má právo vychovávať maloletú dcéru, odvolací súd uviedol, že navrhovateľ v byte býva len príležitostne. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadol navrhovateľ dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že súdy nezohľadnili to, že a/ vo výmere o pridelení bytu boli uvedení D. V., Š. V. a P. V., b/ v konaní o rozvod manželstva účastníkov konania boli vypracované znalecké posudky jasne vykresľujúce povahy rozvádzajúcich sa manželov a svedčiace o dôvodoch rozpadu ich manželstva, c/ navrhovateľ v konaní o rozvod manželstva žiadal o zverenie maloletých dcér do jeho osobnej starostlivosti, d/ staršia dcéra P. bola zverená do osobnej starostlivosti navrhovateľa a ešte stále s ním býva v spoločnej domácnosti, e/ odporkyňa prejavuje sklony k agresívnemu správaniu, f/ svedecké výpovede a predložené listinné dôkazy svedčia v prospech iných záverov, než ku ktorým dospeli súdy, g/ má ústavne garantované právo starať sa a vychovávať svoju dcéru. Za výpočtom týchto nesprávností dovolateľ opísal spôsob terajšieho užívania bytu a žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť. V dovolacom konaní sa domáhal tiež „zrušenia práva spoločného nájmu bytu a určenia navrhovateľa za ďalšieho nájomcu bytu“ s tým, že „odporkyňa je povinná byt vypratať do 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu navrhovateľom“.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu označila tento opravný prostriedok navrhovateľa za procesne neprípustný (§ 238 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 237 O.s.p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne. Dovolanie žiadala odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby (len) v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, dosiahol nápravu prípadných väd konania alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním – ani pokiaľ je procesne prípustné – úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ktorú dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním navrhovateľa nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý ale nevykazuje znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Prípustnosť dovolania navrhovateľa preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolanie navrhovateľa by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ existenciu týchto väd nenamietal. Vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd napriek tomu skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k uvedeným vadám; v dovolacom konaní však nevyšli najavo.

Z dovolania je zrejmé, že navrhovateľ namietal neúplnosť skutkových zistení súdov (prehliadnutie, nezohľadnenie alebo nedostatočné zohľadnenie určitých skutočností). Po obsahovej stránke tu môže ísť prípadne o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto procesná vada by (keby k nej v konaní prípadne došlo) mohla byť síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Pre prípad, že dovolateľ spochybňuje správnosť toho, ako súdy vyhodnotili jednotlivé dôkazy, dovolací súd uvádza, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Pri hodnotení dôkazov ide o činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je

obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotené, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.) a už preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižších stupňov.

Pre úplnosť k problematike hodnotenia dôkazov treba uviesť, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Navrhovateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011 a sp. zn. 6 Cdo 41/2011).

Dovolateľ namieta, že má ústavne garantované právo starať sa o svoju maloletú dcéru S. Velčickú a že súdy mu toto právo odopreli. Dovolací súd poukazuje na to, že čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky zakotvuje právo rodičov na starostlivosť o deti a ich výchovu

a ustanovuje, že práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Pokiaľ v danej veci súdy po vykonaní dokazovania na základe zisteného skutkového stavu dospeli k záveru o splnení predpokladov pre aplikáciu § 705 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, nemal ich postup znaky nerešpektovania tohto ústavne garantovaného práva. Predmetom konania bolo zrušenie práva spoločného nájmu bytu účastníkov konania (a určenie, kto z účastníkov bude nájomcom bytu a kto bude povinný byt vypratať). Súdmi nebolo navrhovateľovi zakázané starať sa o niektoré z jeho detí, ani vychovávať ho; súdmi nebolo žiadne z detí odlúčené od navrhovateľa.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie navrhovateľa podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné. So zreteľom na to jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal odporkyni náhradu trov tohto konania, lebo nepodala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková